

Sygn. akt II DIZ 52/21

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Zubert

w sprawie dotyczącej zażalenia sędziego Sądu Rejonowego w A.- K. G. na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2021 roku, sygn. akt I DI [...] w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 3 marca 2022 roku sprawy oświadczeń SSN Adama Rocha z dnia 19 stycznia 2022 roku i 16 lutego 2022 roku w przedmiocie stwierdzenia niemożności orzekania co do wniosku na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

oświadczenie SSN Adama Rocha pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 30 czerwca 2021 roku Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej w sprawie o sygn. akt II DIZ [...] wyznaczył skład orzekający z udziałem SSN Adama Rocha, celem rozpoznania zażalenia sędziego Sądu Rejonowego w A. K. G. na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2021 roku, sygn. akt I DI [...] w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie tego sędziego do odpowiedzialności karnej.

W dniu 19 stycznia 2022 roku SSN Adam Roch złożył do akt sprawy pisemne oświadczenie, w którym stwierdził, iż za zasadne i konieczne uważa powstrzymanie się od rozpoznawania spraw dotyczących wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziów, powołując się na przepisy

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, prawa krajowego i międzynarodowego oraz postanowienie Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 14 lipca 2021 roku, sygn. C-204/21. Wskazał także, iż niezależnie od negatywnej oceny powołanego postanowienia, na jego podstawie Rzeczpospolita Polska została zobowiązana między innymi do zawieszenia stosowania przepisu art. 27 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w pierwszej i drugiej instancji w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziów do odpowiedzialności karnej.

W złożonym oświadczeniu sędzia Adam Roch podkreślił, że przedstawionej przez niego oceny nie zmienia wydany po ogłoszeniu wskazanego wyżej postanowienia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 lipca 2021 roku, sygn. P 7/20, albowiem mające konstytutywny charakter orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie powoduje z mocy prawa utraty mocy wiążącej wydanych wcześniej na zakwestionowanej podstawie orzeczeń sądowych, a umożliwia jedynie ich wzruszenie w przewidzianym do tego w Konstytucji lub innych przepisach trybie.

W części końcowej przedłożonego stanowiska SSN Adam Roch powołał się na analogiczny pogląd przedstawiony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 14 października 2021 roku, sygn. I DO 10/21.

Zarządzeniem z dnia 3 lutego 2022 roku Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej, powołując się w szczególności na art. 42 § 4 k.p.k. wyznaczył skład orzekający Sądu Najwyższego „do rozpoznania oświadczenia SSN Adama Rocha z dnia 19 stycznia 2022 roku”.

W dniu 16 lutego 2022 roku SSN Adam Roch przedstawił kolejne pisemne stanowisko, z treści którego wynika, że jego oświadczenia z 19 stycznia 2022 roku nie należy odczytywać jako oświadczenia złożonego w trybie art. 41-42 k.p.k., albowiem w jego ocenie brak jest jakichkolwiek podstaw do rozważania okoliczności mogących wywoływać wątpliwości co do jego bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie (*iudex suspectus*), uregulowana w art. 41 k.p.k., stanowi gwarancję obiektywizmu sądu, zabezpieczającą dobro wymiaru sprawiedliwości (zob. w szczególności postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., IV KO 130/20, LEX nr 3160028 oraz powołane w nim orzecznictwo). Znaczenie zagadnienia bezstronności sędziego jest stale podkreślane zarówno w orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, jak również Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Ustawodawca wprowadził nie zdefiniował zawartego w art. 41 § 1 k.p.k. pojęcia „uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności”, jednakże w literaturze wskazuje się, iż sformułowanie to oznacza zobiektywizowaną wątpliwość, którą w oparciu o zaistniałą okoliczność mogłaby powziąć każda rozsądnie oceniająca i niezaangażowana w wynik postępowania osoba (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, teza 9 do art. 41 oraz powołaną tam literaturę).

Ocena treści oświadczeń SSN Adama Rocha, a zwłaszcza oświadczenia z 16 lutego 2022 roku, przez pryzmat treści art. 41 k.p.k. prowadzi do wniosku, iż nie istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności tego sędziego w niniejszej sprawie. Zawarte w powołanych oświadczeniach stanowisko, w tym ocena przeszkód procesowych do rozpoznania sprawy, które w ocenie sędziego wynikają z treści przepisów prawa oraz orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Trybunału Konstytucyjnego nie daje jakichkolwiek podstaw, by postrzegać je jako oświadczenie złożone w związku z istnieniem wątpliwości co do własnej bezstronności.

Wyznaczenie sądu, w trybie art. 42 § 4 k.p.k., do „rozpoznania oświadczenia SSN Adama Rocha” odbyło się *de facto* bez zaistnienia ku temu podstaw. Stosownego wniosku w tym zakresie nie złożyła żadna ze stron, nie było także powodu do podejmowania działań z urzędu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, pozostawiając oświadczenie bez rozpoznania.

a.s